

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettua lakia siten, että kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosenttia korotettaisiin 0,03 prosenttiyksiköllä. Valtionosuus olisi vuoden 2019 alusta 25,37 prosenttia ja kuntien omarahoitusosuus olisi 74,63 prosenttia.

Valtionosuusprosentin muutoksessa esitetään otettavaksi huomioon lisäyksenä 0,03 prosenttiyksikköä liittyen uusien ja laajenevien tehtävien toteuttamiseen siten, että valtionosuusprosentti on 100.

Veroperustemuutoksista johtuvaa kunnallisverojen 224 miljoonan euron nettomääräistä vähennystä vastaavasti ehdotetaan lisättäväksi kunnan peruspalvelujen valtionosuutta keskimäärin 40,85 eurolla asukasta kohden.

Kilpailukykysovimukseen liittyvä 497 miljoonan euron leikkaus ehdotetaan toteutettavaksi vähentämällä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 90,69 euroa asukasta kohden.

Esitys liittyy valtion vuoden 2019 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	3
1 NYKYTILA JA NYKYTILAN ARVIOINTI.....	3
Veroperustemuutosten huomioon ottaminen valtionosuuksissa.....	3
Määräaikaiset valtionosuuteen kohdistuvat vähennykset ja lisäykset.....	3
Valtionosuusprosentti ja kunnan omarahoitusosuus.....	3
2 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	3
3 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	4
3.1 Taloudelliset vaikutukset.....	4
Lain soveltamisala – uudet ja laajenevat tehtävät.....	4
Veroperustemuutosten huomioon ottaminen valtionosuudessa.....	4
Määräaikaiset valtionosuuteen kohdistuvat vähennykset ja lisäykset.....	5
Valtionosuusprosentti ja kunnan omarahoitusosuus.....	5
3.2 Vaikutukset kuntien toimintaan.....	5
3.3 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	5
4 ASIAN VALMISTELU.....	5
5 RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ.....	6
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	7
1 LAKIEHDOTUKSEN PERUSTELUT.....	7
2 VOIMAANTULO.....	7
3 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS.....	8
LAKIEHDOTUS.....	9
Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta.....	9
LIITE.....	11
RINNAKKAISTEKSTI.....	11
Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta.....	11

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila ja nykytilan arviointi

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 1 §:ssä säädetään niistä valtionosuustehtävistä, joiden käyttökustannuksiin myönnetään lain perusteella valtionosuutta.

Veroperustemuutosten huomioon ottaminen valtionosuuksissa

Vuosina 2003—2009 veromenetyksiä kompensoitiin valtionosuusjärjestelmässä nostamalla sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuusprosenttia. Kuntakohtaisesti valtionosuuksien korotus oli asukaskohtaisesti tasasuuruinen. Vuosina 2010—2018 veromenetykset on kompensoitu korottamalla kunnan peruspalvelujen valtionosuutta veromenetyksiä vastaavalla määrällä. Muutokset on siis tehty siten, että minkään kunnan tulot eivät muutu veroperustemuutosten vaikutuksesta.

Määräaikaiset valtionosuuteen kohdistuvat vähennykset ja lisäykset

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 36 §:ssä säädetään määräaikaisista valtionosuuteen kohdistuvista vähennyksistä ja lisäyksistä. Pykälän 1 momentissa säädetään vuosina 2016—2019 vuosittain vähennettävästä indeksikorotusta vastaavasta määrästä. Pykälän 2 momentissa säädetään kilpailukyky sopimuksen toteuttamiseen liittyvästä valtionosuuden vähentämisestä. Vuonna 2018 vähennys on 468 miljoonaa euroa ja se on toteutettu vähentämällä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 85,47 euroa asukasta kohden.

Pykälän 3 momentissa säädetään pitkäaikaistyöttömien eläketuen käyttöönottoon liittyvästä valtionosuuden vähentämisestä. Opiskelijavalintajärjestelmän rahoittamiseksi tehtävästä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennettävä määrästä säädetään pykälän 4 momentissa. Pykälän 5 momentissa säädetään lääkintä- ja lääkärihelikopteritoiminnan rahoittamiseksi tehtävästä vähennyksestä. Pykälän 6 momentissa säädetään oppilas-, opiskelija- ja tutkintotietojen sähköisen käsittelyjärjestelmän rahoittamiseksi tehtävästä valtionosuuden vähennyksestä.

Valtionosuusprosentti ja kunnan omarahoitusosuus

Valtionosuustehtävistä aiheutuvat laskennalliset kustannukset ja määräytymisperusteet jakautuvat siten, että valtionosuus laskennalliseen kustannukseen vuodelle 2018 on 25,34 prosenttia ja kuntien omarahoitusosuus on 74,66 prosenttia. Valtionosuusprosentti määrittelee valtion ja kuntien välistä kustannusten jakoa peruspalveluiden rahoituksessa koko maan tasolla eikä yksittäisten kuntien saamaa valtionosuutta. Omarahoitusosuus asukasta kohden on kaikissa kunnissa yhtä suuri. Vuodesta 2016 lukien uusissa ja laajentuissa valtionosuustehtävissä valtionosuus on 100 prosenttia laskennallisista kustannuksista

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan nostettavaksi kuntien peruspalvelujen valtionosuusprosenttia 0,03 prosenttiyksiköllä. Vuonna 2019 kuntien valtionosuusprosentti olisi 25,37. Vastaavasti kuntien omarahoitusosuus olisi 74,63 prosenttia valtionosuustehtävien laskennallisista kustannuksista. Valtionosuusprosentin muutoksessa on otettu huomioon uusien ja laajenevien tehtävien toteutus siten, että valtionosuusprosentti on 100.

Vuonna 2019 kunnallisveroperusteisiin tehtävät muutokset esitetään huomioitavaksi peruspalvelujen valtionosuudessa. Nettomääräisesti verotulot vähenevät 224 miljoonaa euroa, joka kompensoidaan kunnille lisäämällä peruspalvelujen valtionosuutta 40,85 euroa asukasta kohti. Koska kuntakohtaiset kunnallisveromuutokset vaihtelevat, muutokset tasataan kuntien kesken siten, että minkään kunnan tulot eivät muutu. Näin jatketaan aikaisempaa menettelyä.

HE 125/2018 vp

Valtionosuuden mitoituksessa otetaan huomioon määräytymistekijöiden muutos sekä hallitusohjelman ja julkisen talouden suunnitelman mukaiset muut muutokset, kuten määrärahan lisääminen lastensuojeluun ja lapsiperheiden kotiapuun 15 miljoonalla eurolla sekä yhden miljoonan euron lisäys vanhusten kotihoitoon ja veteraanien kotiin vietäviin palveluihin.

Kilpailukyky sopimukseen liittyen valtionosuutta ehdotetaan vähennettäväksi 497 miljoonaa euroa vuonna 2019. Vähennys toteutettaisiin vähentämällä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 90,69 euroa asukasta kohden.

Kilpailukyky sopimuksen toteuttamisen osana tehtävä kuntien lomarahasäästöjä vastaava kuntien peruspalvelujen valtionosuuden vähennys kohdentuu eri tavalla kuin lomarahojen leikkauksesta aiheutuva kuntien kustannusten väheneminen. Lomarahojen määräytymisen jaksotuksesta johtuen vuoden 2017 lomarahojen yhdeksän kuukauden osuus eli 75 prosenttia kohdistuu jo vuodelle 2016. Vastaavasti vuodelle 2019 kohdentuu enää kolmen kuukauden eli 25 prosentin osuus. Kohdentuminen on siis täysimääräinen (12 kuukauden osuus) vuosina 2017 ja 2018.

Kustannusten väheneminen lomarahasäästön seurauksena vaikuttaa kuntien peruspalvelujen valtionosuuksiin myös kustannustenjaon tarkistuksen kautta, jolloin valtionosuuksiin tehdään vähennys osin kahteen kertaan. Kustannustenjaon tarkistuksen kautta tapahtuva valtionosuuksien vähennys ei kuitenkaan toteudu täysimääräisesti kustannuksia vastaavasti vaan kunkin vuoden valtionosuusprosentin mukaisesti. Kustannustenjaon tarkistuksesta aiheutuva valtionosuuksien muutos tehdään kolmen vuoden viiveellä eli vuotta 2016 koskeva tarkistus vaikuttaa vuoden 2019 valtionosuuksiin.

Kustannustenjaon tarkistuksen kautta aiheutuva valtionosuuksien vähennys vuosina 2019-2022 on yhteensä -237 miljoonaa euroa ja se jakaantuu siten, että vuonna 2019 vähennys on -59 miljoonaa euroa, vuonna 2020 vähennys on -79 miljoonaa euroa, vuonna 2021 vähennys on -80 miljoonaa euroa ja vuonna 2022 vähennys on -20 miljoonaa euroa.

Edellä mainitun kilpailukyky sopimuksen toteuttamisesta aiheutuvan valtionosuuden kaksinkertaisen vähentämisen huomioon ottamiseksi kuntien peruspalvelujen valtionosuutta ehdotetaan lisättäväksi. Korotus ehdotetaan toteutettavaksi siten, että vuosien 2019-2022 ajalta syntävä kaksinkertainen vähennys kompensoitaisiin yhdellä kertaa vuonna 2020. Valtionosuuden lisäys olisi yhteensä 237 miljoonaa euroa ja se ehdotetaan toteutettavaksi lisäämällä kuntien valtionosuutta 43,22 asukasta kohti.

3 Esityksen vaikutukset

3.1 Taloudelliset vaikutukset

Lain soveltamisala – uudet ja laajenevat tehtävät

Valtionosuusprosentin korottaminen 0,03 prosenttiyksiköllä liittyy uusien ja laajenevien tehtävien toteuttamiseen niin, että valtionosuus on 100 prosenttia. Tämän johdosta peruspalvelujen valtionosuutta on korotettu noin 12 miljoonalla eurolla.

Veroperustemuutosten huomioon ottaminen valtionosuudessa

Verolainsäädännössä tehtävien veroperustemuutosten johdosta kuntien kunnallisveron tuotto vähenee yhteensä 224 miljoonalla eurolla. Tämän johdosta ehdotetaan vastaavasti lisättäväksi kunnan peruspalvelujen valtionosuutta 40,85 euroa asukasta kohden. Laskelmissa on sovellettu vuoden 2017 verotustietoja ja vuoden 2018 veroprosenttia. Koska kuntakohtaiset kunnallisveromuutokset vaihtelevat, muutokset tasataan kuntien kesken siten, että minkään kunnan tulot eivät muutu veroperustemuutosten takia.

HE 125/2018 vp

Määräaikaisten valtionosuuteen kohdistuvat vähennykset ja lisäykset

Kilpailukykysovimukseen liittyvä valtionosuuden 497 miljoonan euron vähennys ehdotetaan toteutettavaksi vähentämällä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 90,69 euroa asukasta kohden. Valtionosuuden perustana oleviin laskennallisiin kustannuksiin on tehty vuoden 2019 arvioitua kustannustason muutosta vastaava korotus (indeksikorotus). Tätä vastaavan määrän vähentämiseen liittyen valtionosuutta ehdotetaan vähennettäväksi 16,68 euroa asukasta kohden.

Pitkäaikaistyöttömien eläketukeen liittyen ehdotetaan vähennettäväksi valtionosuutta 3,81 euroa asukasta kohden sekä lääkintä- ja lääkärihelikopteritoiminnan rahoittamiseksi 4,10 euroa asukasta kohden.

Kuntien digitalisaation kannustinjärjestelmän toteuttamiseen liittyen kuntien peruspalvelujen valtionosuutta vähennetään 30 milj. euroa. Vähennys ehdotetaan toteutettavaksi vähentämällä kunnan peruspalvelujen valtionosuutta 5,47 euroa asukasta kohden.

Kilpailukykysovimuksen toteuttamisesta aiheutuvan valtionosuuden kaksinkertaisen vähentämisen huomioon ottamiseksi kuntien peruspalvelujen valtionosuutta ehdotetaan lisättäväksi. Korotus ehdotetaan toteutettavaksi siten, että vuosien 2019—2022 ajalta syntyvä kaksinkertainen vähennys kompensoitaisiin yhdellä kertaa vuonna 2022. Valtionosuuden lisäys olisi yhteensä 237 miljoonaa euroa ja se ehdotetaan toteutettavaksi lisäämällä kuntien valtionosuutta 43,22 euroa asukasta kohti.

Valtionosuusprosentti ja kunnan omarahoitusosuus

Vuonna 2019 kuntien valtionosuusprosentti olisi 25,37. Vastaavasti kuntien omarahoitusosuus olisi 74,63 prosenttia valtionosuustehtävien laskennallisista kustannuksista.

Valtionosuusprosentin ja kunnan omarahoitusosuuden jakautumisessa otetaan huomioon valtionosuusprosentin nousu 0,03 prosenttiyksiköllä liittyen uusien ja laajenevien tehtävien toteuttamiseen siten, että valtionosuusprosentti on 100.

3.2 Vaikutukset kuntien toimintaan

Vuonna 2019 valtionosuusprosentti nousee 0,03 prosenttiyksikköä mutta valtionosuudet vähenevät noin 86 miljoonaa euroa vuoden 2018 tasoon verrattuna. Valtionosuutta vähentävät eniten valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus (213 milj. euroa) sekä siirto kuntien digitalisaation kannustinjärjestelmään (30 milj. euroa). Valtionosuutta korottavat muun muassa verotulomenetysten kompensointi (224 milj. euroa), asukasluvun ja laskentatekijöiden muutos (25 milj. euroa) sekä tehtävämuutokset (16 milj. euroa).

3.3 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Esityksellä ei ole suoria vaikutuksia viranomaisten toimintaan tai organisaatioon.

4 Asian valmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainministeriön kunta- ja aluehallinto-osastolla yhteistoiminnassa sosiaali- ja terveysministeriön sekä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa. Esityksestä on neuvoteltu Suomen Kuntaliiton kanssa. Esitys on käsitelty kuntatalouden ja –hallinnon neuvottelukunnassa.

5 Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy valtion vuoden 2019 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotuksen perustelut

35 §. *Veroperustemuutoksien huomioon ottaminen valtiosuudessa.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että vuoden 2019 verotuksessa toteutettavista nettomäärältään 224 miljoonan euron veroperustemuutoksista johtuvia verotulovähennyksiä vastaavasti kuntien valtiosuutta lisätään 40,85 euroa asukasta kohden.

36 §. Määräaikaiset kuntien valtiosuuteen kohdistuvat vähennykset ja lisäykset. Pykälän 1 momentissa säädetään vuosina 2016—2019 valtiosuudesta vähennettävästä indeksikorotusta vastaavasta määrästä. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että vuonna 2019 indeksikorotusta vastaava määrä on 16,68 euroa asukasta kohden.

Pykälän 2 momentissa säädetään kilpailukyky sopimuksen toteuttamiseen liittyvästä valtiosuuden vähennyksestä. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että vuonna 2019 peruspalvelujen valtiosuuden vähennys olisi 90,69 euroa asukasta kohden.

Pykälän 3 momentissa säädetään pitkäaikaistyöttömien eläketuen menojen vähennyksen perusteella tehtävästä valtiosuuden vähennyksestä. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että vuonna 2019 peruspalvelujen valtiosuuden vähennys olisi 3,81 euroa asukasta kohden.

Pykälän 4 momentissa säädetään opiskelijavalintajärjestelmän rahoittamiseksi tehtävästä valtiosuuden vähennyksestä. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että vuonna 2019 peruspalvelujen valtiosuuden vähennys olisi 0,28 euroa asukasta kohden.

Pykälän 5 momentissa säädetään lääkintä- ja lääkärihelikopteritoiminnan rahoittamiseksi tehtävästä vähennyksestä. Vuodelle 2019 ehdotettavan vähennyksen määrä on 4,10 euroa asukasta kohden.

Pykälän 6 momentissa säädetään opetushallituksen oppilas-, opiskelija- ja tutkintotietojen sähköisen käsittelyjärjestelmän rahoittamiseksi tehtävästä vähennyksestä. Vuonna 2019 peruspalvelujen valtiosuuden vähennys olisi 0,05 euroa asukasta kohti.

Pykälän 7 momentissa ehdotetaan säädettäväksi kuntien digitalisaation kannustinjärjestelmän toteuttamiseen liittyvästä valtiosuuden vähennyksestä. Vuonna 2019 peruspalvelujen valtiosuuden vähennys olisi 5,47 euroa asukasta kohti.

Pykälän 8 momentissa ehdotetaan säädettäväksi kilpailukyky sopimuksen toteuttamisesta aiheutuvan valtiosuuden kaksinkertaisen leikkauksen huomioon ottamisesta, joka toteutettaisiin yhdellä kertaa vuonna 2020. Peruspalvelujen valtiosuuden lisäys vuonna 2020 olisi 43,22 euroa asukasta kohti.

55 §. *Valtiosuusprosentti ja kunnan omarahoitusosuus.* Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että vuonna 2019 kuntien valtiosuusprosentti olisi 25,37 prosenttia ja kuntien omarahoitusosuus olisi 74,63 prosenttia. Vuoteen 2018 verrattuna valtiosuusprosentti nousisi 0,03 prosenttiyksiköllä.

Valtiosuusprosentin ja kunnan omarahoitusosuuden jakautumisessa otetaan huomioon lisäyksenä 0,03 prosenttiyksikköä liittyen uusien ja laajenevien tehtävien toteuttamiseen siten, että valtiosuusprosentti on 100.

2 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan vuoden 2019 alusta.

3 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Esityksessä ehdotetaan nostettavaksi kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosenttia 0,03 prosenttiyksiköllä. Kuntien valtionosuudet kuitenkin vähenevät euromääräisesti noin 86 miljoonaa euroa. Valtionosuuden määrään vaikuttavat monet tekijät lisäävästi ja vähentävästi. Merkittävimmät vähentävät tekijät vuonna 2019 ovat valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus sekä siirto kuntien digitalisaation kannustinjärjestelmään.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden euromääräinen vähennys toteutuu kuntatalouden kannalta pääosin kustannusneutraalisti. Vähennys ei aseta kuntia eriarvoiseen asemaan siten, että se vaarantaisi rahoitusperiaatteen toteutumista. Esityksellä on vaikutuksia kuntatalouteen, mutta se ei kuitenkaan vaaranna perustuslain 121 §:ssä suojattua kunnan verotusoikeutta ja oikeutta päättää omasta taloudestaan.

Edellä olevan perusteella hallitus katsoo, että lakiesitys voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 35 ja 36 § sekä 55 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1126/2017, seuraavasti:

35 §

Veroperustemuutoksien huomioon ottaminen valtionosuudessa

Vuoden 2019 verotuksessa toteutettavista veroperustemuutoksista johtuvia verotulovähennyksiä vastaavasti lisätään kuntien valtionosuutta 40,85 euroa asukasta kohden.

Jos 1 momentissa tarkoitettun valtionosuuden lisäyksen jälkeen kunnan verotulojen menetys on suurempi kuin 40,85 euroa asukasta kohden, lisätään kunnan peruspalvelujen valtionosuutta euromäärällä, joka saadaan vähentämällä asukaskohtaisesta verotulojen menetyksestä 40,85 euroa asukasta kohden. Jos kunnan verotulojen menetys on pienempi kuin 40,85 euroa asukasta kohden, vähennetään kunnan valtionosuudesta euromäärä, joka saadaan vähentämällä 40,85 eurosta kunnan verotulojen menetys asukasta kohden. Valtionosuuden yhteenlasketut vuosittaiset lisäykset ja vähennykset ovat koko maan tasolla yhtä suuret. Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden muutosta laskettaessa sovelletaan vuoden 2017 verotustietoja ja vuoden 2018 veroprosenttia sekä asukaslukua vuosien 2017 ja 2018 vaihteessa.

36 §

Määräaikaiset kuntien valtionosuuteen kohdistuvat vähennykset ja lisäykset

Vuosina 2016—2019 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään vuosittain indeksikorotusta vastaava määrä. Vuonna 2019 indeksikorotusta vastaava määrä on 16,68 euroa asukasta kohden.

Vuonna 2019 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään 90,69 euroa asukasta kohden liittyen kilpailukykykysymyksen toteuttamisesta kunnille aiheutuviin säästöihin.

Vuonna 2019 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään 3,81 euroa asukasta kohden pitkäaikaistyöttömien eläketuen menojen vähennyksestä johtuen.

Vuonna 2019 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään 0,28 euroa asukasta kohden opiskelijavalintajärjestelmän rahoittamiseksi.

Vuonna 2019 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään 4,10 euroa asukasta kohden lääkintä- ja lääkärihelikopteritoiminnan rahoittamiseksi.

Vuonna 2019 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään 0,05 euroa asukasta kohden oppilas-, opiskelija- ja tutkintotietojen sähköisen käsittelyjärjestelmän rahoittamiseksi.

Vuonna 2019 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään 5,47 euroa asukasta kohden liittyen kuntien digitalisaation kannustinjärjestelmän toteuttamiseen.

Vuonna 2020 kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen lisätään 43,22 euroa asukasta kohden liittyen kilpailukykykysymyksen toteuttamisesta aiheutuvan kaksinkertaisen vähennyksen huomioon ottamiseen.

55 §

Valtionosuusprosentti ja kunnan omarahoitusosuus

HE 125/2018 vp

Kunnan 6—13 §:ssä tarkoitetut laskennalliset kustannukset jakautuvat siten, että kuntien valtionosuus on 25,37 prosenttia (valtionosuusprosentti) ja kuntien omarahoitusosuus on 74,63 prosenttia.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 14 päivänä syyskuuta 2018

Pääministeri

Juha Sipilä

Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen

Laki

kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 35 ja 36 § sekä 55 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1126/2017, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

35 §

Veroperustemuutoksien huomioon ottaminen valtionosuudessa

Vuoden 2018 verotuksessa toteutettavista veroperustemuutoksista johtuvia verotulo-vähennyksiä vastaavasti lisätään kuntien valtionosuutta 23,93 euroa asukasta kohden.

Jos 1 momentissa tarkoitetun valtionosuuden lisäyksen jälkeen kunnan verotulojen menetyks on suurempi kuin 23,93 euroa asukasta kohden, lisätään kunnan peruspalvelujen valtionosuutta euromäärällä, joka saadaan vähentämällä asukaskohtaisesta verotulojen menetyksestä 23,93 euroa asukasta kohden. Jos kunnan verotulojen menetys on pienempi kuin 23,93 euroa asukasta kohden, vähennetään kunnan valtionosuudesta euromäärä, joka saadaan vähentämällä 23,93 eurosta kunnan verotulojen menetys asukasta kohden. Valtionosuuden yhteenlasketut vuosittaiset lisäykset ja vähennykset ovat koko maan tasolla yhtä suuret. Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden muutosta laskettaessa sovelletaan vuoden 2016 verotustietoja ja vuoden 2017 veroprosenttia sekä asukaslukua vuosien 2016 ja 2017 vaihteessa.

Ehdotus

35 §

Veroperustemuutoksien huomioon ottaminen valtionosuudessa

Vuoden 2019 verotuksessa toteutettavista veroperustemuutoksista johtuvia verotulo-vähennyksiä vastaavasti lisätään kuntien valtionosuutta 40,85 euroa asukasta kohden.

Jos 1 momentissa tarkoitetun valtionosuuden lisäyksen jälkeen kunnan verotulojen menetyks on suurempi kuin 40,85 euroa asukasta kohden, lisätään kunnan peruspalvelujen valtionosuutta euromäärällä, joka saadaan vähentämällä asukaskohtaisesta verotulojen menetyksestä 40,85 euroa asukasta kohden. Jos kunnan verotulojen menetys on pienempi kuin 40,85 euroa asukasta kohden, vähennetään kunnan valtionosuudesta euromäärä, joka saadaan vähentämällä 40,85 eurosta kunnan verotulojen menetys asukasta kohden. Valtionosuuden yhteenlasketut vuosittaiset lisäykset ja vähennykset ovat koko maan tasolla yhtä suuret. Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden muutosta laskettaessa sovelletaan vuoden 2017 verotustietoja ja vuoden 2018 veroprosenttia sekä asukaslukua vuosien 2017 ja 2018 vaihteessa.

HE 125/2018 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

36 §

Määräaikaiset kuntien valtionosuuteen kohdistuvat vähennykset ja lisäykset

Vuosina 2016—2019 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään vuosittain indeksikorotusta vastaava määrä. Vuonna 2018 indeksikorotusta vastaava määrä on 7,72 euroa asukasta kohden.

Vuonna 2018 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään 85,47 euroa asukasta kohden liittyen kilpailukykysovimuksen toteuttamisesta kunnille aiheutuviin säästöihin.

Vuonna 2018 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään 4,40 euroa asukasta kohden pitkäaikaistyöttömien eläketuen menojen vähennyksestä johtuen.

Vuonna 2018 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään 0,28 euroa asukasta kohden opiskelijavalintajärjestelmän rahoittamiseksi.

Vuonna 2018 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään 4,10 euroa asukasta kohden lääkintä- ja lääkärihelikopteri-toiminnan rahoittamiseksi.

Vuonna 2018 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään 0,03 euroa asukasta kohden oppilas-, opiskelija- ja tutkintotietojen sähköisen käsittelyjärjestelmän rahoittamiseksi.

55 §

Valtionosuusprosentti ja kunnan omarahoitusosuus

Kunnan 6—13 §:ssä tarkoitettut laskennalliset kustannukset jakautuvat siten, että kuntien valtionosuus on 25,34 prosenttia (valti-

36 §

Määräaikaiset kuntien valtionosuuteen kohdistuvat vähennykset ja lisäykset

Vuosina 2016—2019 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään vuosittain indeksikorotusta vastaava määrä. Vuonna 2019 indeksikorotusta vastaava määrä on 16,68 euroa asukasta kohden.

Vuonna 2019 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään 90,69 euroa asukasta kohden liittyen kilpailukykysovimuksen toteuttamisesta kunnille aiheutuviin säästöihin.

Vuonna 2019 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään 3,81 euroa asukasta kohden pitkäaikaistyöttömien eläketuen menojen vähennyksestä johtuen.

Vuonna 2019 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään 0,28 euroa asukasta kohden opiskelijavalintajärjestelmän rahoittamiseksi.

Vuonna 2019 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään 4,10 euroa asukasta kohden lääkintä- ja lääkärihelikopteri-toiminnan rahoittamiseksi.

Vuonna 2019 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään 0,05 euroa asukasta kohden oppilas-, opiskelija- ja tutkintotietojen sähköisen käsittelyjärjestelmän rahoittamiseksi.

Vuonna 2019 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään 5,47 euroa asukasta kohden liittyen kuntien digitalisaation kannustinjärjestelmän toteuttamiseen.

Vuonna 2020 kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen lisätään 43,22 euroa asukasta kohden liittyen kilpailukykysovimuksen toteuttamisesta aiheutuvan kaksinkertaisen vähennyksen huomioon ottamiseen.

55 §

Valtionosuusprosentti ja kunnan omarahoitusosuus

Kunnan 6—13 §:ssä tarkoitettut laskennalliset kustannukset jakautuvat siten, että kuntien valtionosuus on 25,37 prosenttia (valti-

HE 125/2018 vp

Voimassa oleva laki

onosuusprosentti) ja kuntien omarahoi-
tusosuus on 74,66 prosenttia.

Ehdotus

onosuusprosentti) ja kuntien omarahoi-
tusosuus on 74,63 prosenttia.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .
